

107. De Grote Spellinggids (13)

1. Supernationalisten in de Verenigde Staten bezondigen zich aan spread-eagle oratory, dat is bombastische retoriek, met zinspeling op het Amerikaanse wapen, dat een arend met uitgespreide vleugels vertoont.
2. Bij spreien uit de spreektaal hoort 'hij spreide' en bij spreiden hoort 'hij spreidde'. Er is ook nog een spreijzer, dat is weer iets anders dan een snijijzer. Bij squaredansen voer je een squaredance (squaredans) uit, zeg maar een quadrille.
3. Je zal maar een spurius zoon of dochter hebben. Kon de squire ook na het staakt-het-vuren nog recht doen gelden op de squaw? Zijn rechtmatige eega was daarbij een forse sta-in-de-weg.
4. De S-romanum is een verkorting van signum romanum, de S-vormige kromming van de dikke darm voor de overgang in de endeldarm. Weten ze dat ook in Staats-Limburg, dat indertijd ook het Vrije van Sluis omvatte, en tot de Generaliteitslanden behoorde?
5. Een stance (stanza) is een achtregelige strofe, een couplet, volgens het rijmschema abababcc.

6. Volgens het standstillbeginsel worden er bij een besmettelijke ziekte geen dieren vervoerd.
7. Statuen (statues) zijn beeldhouwwerken. Een mini-exemplaar ervan duiden we aan met statuette
8. STD is de genormaliseerde valuta-aanduiding voor de dobra. In Sao Tome en Principe kun je ermee betalen. Is daar ook een stedehouder? En regelt die ad hoc de stedenbouw?
9. De Stedendwinger was de bijnaam van Frederik Hendrik en soms ook van Maurits wegens hun talrijke veroveringen van steden op de Spanjaarden.
10. De stehgeiger, tevens bergbeklimmer, had weinig steiltebenul, maar des te meer schwung.

11. Een stichomythie is een passage in een drama met een tweespraak. Supralapsarisme is de opvatting dat God de zondeval gewild heeft, om daarna de predestinatie te kunnen toepassen.
13. Als je op het suprême moment (moment suprême) het supreme court veracht, is dat zeker je supremum vale.
14. In surah gehuld slikte ze suramin, een zeer giftig geneesmiddel tegen slaapziekte. Die ziekte kan worden overgebracht door de tseetseevlieg, maar ook door trypanosomen, eencellige zweepdiertjes. De zieke dame kreeg een sûreté de corps, een vrijgeleide, naar Burkina Faso.
15. Een suspensestory is een grote spanning genererend en handhavend boek of dito film. Mefistofeles sprak tot de heksen: lief gepeupel, süsser Pöbel. Ook de term des Pudels Kern komt van deze dichter.

16. Ze droeg een swagger – zonder ceintuur – toen de suzerain haar sévère kunst bewonderde. Haar kleding had diverse suçons, waardoor haar gracieuze bovenlijfje nog beter uitkwam.
17. De uitdrukking 'zeventiend'eeuws' is een synaloefe. Een synecdoche is, als je kiel voor schip gebruikt, dus feitelijk een pars pro toto. Een voorbeeld van synesthesie is de uitdrukking 'schreeuwende kleuren'.
18. Een syncytium is een massa versmolten cellen met wel duidelijk herkenbare celkernen.
19. Dat wist u vast niet, dat 'sub Jove frigido' onder de blote hemel betekent, à la belle étoile dus.
20. Sub quocunque titulo betekent op welke rechtsgrond, onder welk voorwendsel, dan ook. Maak het gebruik ervan niet tot een aanwensel.

21. Veel bowlingalleys staan langs grote wegen in suburbia. Ik verblijf daar vaak in mijn substituut-slaapkamer. De subwoofer braakt daar lage tonen uit. Dat is altijd een daverend succes, een succès fou. Het bedoelde huis staat er via een recht van opstal oftewel superficies.
22. Sundae, plombière(-ijs), is een super-de-luxe lekkernij.
23. Op de superdreadnought is geen plaats voor superdoe-het-zelvers. Het superhundred heeft niks met honderd te maken, maar is een zekere extreem dure wollen stof. De super-pg verdenkt de uitbaters van fraude. Die lieten telefonisch vanuit hun stretchlimo weten, innocent te zijn.

24. Stilo novo (stili novi) achter een datum betekent: in de nieuwe stijl, volgens de kalenderhervorming van Gregorius XIII, de gregoriaanse kalender, ingevoerd in 1582, waarbij de data tien dagen werden opgeschoven: op de datum 4 oktober oude stijl volgde meteen de 15e oktober nieuwe stijl.

25. Op Stille Zaterdag, paaszaterdag, verbrak ze het stilzwijgen met als doel: steun vinden voor de kruistocht tegen haar ex-werkgever, nu stoepier. Hij noemde haar ooit stobbezwammetje.

26. Tijdens de stop-over wisselden de dicteefreaks nog enkele fraaie dicteewoorden uit, zoals stracciatella, storzkoppeling, straddle – een rolsprong – en stoichiometrie (stechiometrie).

Rein Leentfaar